

Učitelj

Silvo Šinkovec, D. J., dr. ped. znanosti, psiholog, defektolog in teolog, je predavatelj, terapevt, voditelj več seminarjev, šol za starše in duhovnih vaj, urednik revije *Vzgoja*, duhovni asistent *DKPS* in direktor *Inštituta Franca Pedička*.

Minilo je 50 let, odkar je dr. Pediček s svojimi sodelavci vodil prve time šolske svetovalne službe. Zasnovani so bili interdisciplinarno; v timu so sodelovali pedagog, psiholog in svetovalni delavec. V monografiji *Franco Pediček, slovenski pedagog* (2013) dr. Ivan Ferbežer, ki je sodeloval v timu ene od mariborskih šol, opisuje to svojo izkušnjo. O vlogi šolske svetovalne službe smo objavili nekaj zelo dobrih člankov v prejšnji številki revije *Vzgoja* (78).

Ob obletnici te izvirne pobude slovenske pedagogike je na *Filozofski fakulteti* potekal posvet o šolski svetovalni službi. Udeležilo se ga je 270 pedagogov, psihologov, socialnih delavcev, socialnih, inkluzivnih in rehabilitacijskih pedagogov ter drugih strokovnjakov. Organizatorji niso skrivali zadovoljstva ob odzivu, opravili so dobro delo. Tudi aktivnih udeležencev je bilo veliko. Pripovedovali so o svojih izkušnjah in razmišljanju o vlogi šolske svetovalne službe danes. Posvet je bil zanimiv zaradi iskrene zavzetosti mnogih, ki delajo na tem področju.

Po posvetu mi odzvanja misel o vlogi učitelja. V enem predavanju smo slišali, katere probleme učenci, dijaki ali študentje prinesejo svetovalcu. Nekdo iz dvorane je pripomnil, da bi marsikaj od tega lahko 'prestregel' učitelj. Pozoren učitelj lahko sliši marsikatero stisko otrok in ustrezno ravna. V takšni šolski klimi do šolske svetovalne službe prihajajo učenci, ki potrebujejo bolj zahtevno in trajno spremljanje.

Zakaj je ta misel pomembna? Zdravo življenje predstavljajo zdravi odnosi. Otroci najbolj trpijo zaradi slabih odnosov doma in v šoli. Učenci nosijo v sebi veliko stvari, ki bi jih radi komu zaupali. O osebnih stvareh učenec težko spregovori pred celim razredom ali na hodniku. Ko se približa učitelju in mu da vedeti, da bi se rad z njim osebno srečal, je potreben prostor, kjer se učitelj z učencem lahko v miru pogovori, ga posluša in vzpostavi ozračje zaupanja. Brez dobrega poslušalca in brez zaupanja gredo osebne stvari v skrito kamnico in težko pridejo iz nje, če uporabim metaforo Ivana Cankarja. Ne gre za dolge pogovore niti ne za terapevtske pogovore. Gre za nekaj minut, dve, tri do pet. Pred desetletji sem na neki šoli predlagal, da bi imeli dva ali tri prostorčke rezervirane za osebne pogovore učiteljev z učenci.

Zakaj učitelj? Zato, ker je prvi, ki otroku predstavlja avtoriteto, posebej v primerih, ko starši tega ne zmorejo. Vse več otrok in mladih ne more računati na potrebno uho in razumevanje staršev. V obdobju, ko so starši prezaposleni, psihično utrujeni, bolni, v procesu ločevanja, zasvojeni, fizično ali psihično odsotni, niso kos starševstvu. Komu lahko otroci takrat zaupajo, od koga lahko pričakujejo, da jih bo slišal in jim pomagal?

Nekomu, ki razume mlado dušo, se otroci lahko zaupajo. Učenec v učitelju, ki ga spoštuje in ceni, najde odraslo osebo, ki ji lahko zaupa. Ker računa, da bo kos vprašanju, s katerim se sooča, mu predstavlja avtoriteto. Spomnim se dijakinje, ki je po dvajsetih letih svojim sošolcem povedala, da je bil razrednik edina oseba, ki je vedela, kaj se z njo dogaja v zadnjem letniku. On je vedel. Ni ji mogel veliko pomagati, toda vedel je. Kljub težki situaciji, v kateri se je znašla, je čutila, da je nekdo, ki ve, kaj se dogaja z njo. Ogromno ji je pomenilo, da jo posluša, jo sliši in sprejema. Tiho ji je stal ob strani. Takrat je potrebovala zaupnika. To je učitelj z veliko začetnico.

Skrb za ustvarjanje takšnega okolja sodi v vzgojni načrt šole. V novem šolskem letu in ob robu posveta o vlogi šolske svetovalne službe si želim, da bi bilo vse več učiteljev, ki imajo pozorno uho in srce za učence ter čas, da bi se posvečali učencem. Šola pa naj jim nudi prostor, kjer se vse to lahko zgodi. Bistveno je zaupanje. Tako pri starših, šolskem svetovalnem delavcu kakor pri učitelju. Tudi prostor lahko pripomore k temu, da se ustvari zaupanje.